

Socratische Dialoog bron: Kessels, Boers, Mostert: *Vrije ruimte, filosoferen in organisaties*, 2002

Zes kenmerken van de dialooghouding

- Neem de tijd. Een dialoog is een vorm van langzaam denken, gericht op diepgang.
- Luister. Stel vragen. Verplaats u in de ander. Bekijk de wereld door diens ogen.
- Er hoeft geen beslissing uit te komen. Begrip kweken en zicht krijgen op elkaars denkbeelden is voldoende resultaat.
- Denk niet tegen de anderen ('ja, maar'). Denk met de anderen, denk samen ('ja, en').
- Fixeer u niet op oplossingen. Onderzoek de onderliggende redenen, waarden of visies van een probleem of een oplossing.
- Maak ruimte voor nieuw denken. Ga voorbij aan uw oude denken.

De stappen in een dialoog

1. Verken het onderwerp van gesprek door er goede vragen over te stellen en daarbij aansluitende voorbeelden te zoeken uit de eigen ervaring van de deelnemers.

2. Één voorbeeld wordt geselecteerd en de voorbeeldgever vertelt kort:

- a. Wat er feitelijk is gebeurd (feiten)
- b. Wat je zelf hebt gedaan (handeling)
- c. Wat de situatie voor jou persoonlijk betekent (gevoel, beleving)
- d. Welke vraag hier moet worden onderzocht (vraag)

3. De anderen stellen verhelderingsvragen.

Het gaat erom een zo feitelijk mogelijk beeld te krijgen van de situatie waarin de voorbeeldgever zich bevond op het kernmoment waarop de onderzoeksvraag (2.d) speelde.

4. De anderen verplaatsen zich in de schoenen van de voorbeeldgever:

- a. Wat zou de situatie voor jou betekenen? (gevoel, beleving)
- b. Wat zou jij doen als je in die situatie was? (handeling)
- c. Hoe zou je de gestelde vraag (1d) beantwoorden? (oordeel)
- d. Op grond van welke onderliggende redenen (visie)

5. Aan het eind neemt ieder een paar minuten de tijd om voor zichzelf te formuleren wat de essentie is:

- a. Wat gaat je aan het hart? Wat moeten we hier ter harte nemen? (essentie)
- b. Welke moed is er nodig om daaraan recht te doen? Wat moet er voor worden opgegeven (maat)?
Wat heb je onder ogen te zien (bezonnenheid)?
- c. Wat is dus nodig voor het geheel c.q. in (jouw deel van) de organisatie, buurt, gemeenschap (rechtvaardigheid)?